Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Wychodzi w środę i sobotę Cena pojedynczego egzemplarza 15 gr.

Gazeta Śląska

Czasopismo, poświęcone sprawom narodowo-chrześcijańskim na Kresach Zachodnich.

Katowice, ul. Dąbrowskiego 13. Tel. 24-31

Nr. 18 | Katowice, sobota, 23 marca 1929 r. | Rok II.

Ceny ogłoszeń: za jeden wiersz mm. 15 gr. w tekście 50 % drożej, na pierwszej stronie 100 % drożej. Strona ogłoszeniowa podzielona jest na 8 szpalt

Stosunek Pol. Str. Chrz. Dem. do władz polskich na Śląsku.

P. Korfanty wraz ze swą nieliczną grupką zwolenników na Śląsku stoi u jak najostrzejszej opozycji w stosunku do obecnych rządów w Polsce. Opozycja ta, połączona z ogromnie szkodliwym seperatyzmem, stanowi treść politycznej „ideologji" p. Korfantego. Ponieważ zaś p. Korfanty w swej „Polonji" oświadcza, że to on reprezentuje Pol. Stron. Ch. Dem. na Śląsku, więc też wielu nieuświadomionych czytelników sądzi, że polityka uprawiana przez p. K. jest polityką całego stronnictwa Ch. Dem. w Polsce.

Tymczasem tak nie jest. Jaki jest więc stosunek Pol. Stron. Ch. Dem. w całem Państwie do obecnego rządu, a szczególnie, jaki jest on do władz polskich na Śląsku? Stosunek stronnictwa do rządu widzimy, czytając prasę tego stronnictwa, oraz obserwując postępowanie jego posłów i senatorów w ciałach ustawodawczych.

Stronnictwo takie, jak Ch. Dem., wpierające się na wszystkich warstwach społecznych w narodzie, musi mieć i ma program zbliżony do programu każdego rządu polskiego, o ile ten rząd nie jest socjalistyczno-komunistyczny. Takich zaś rządów dotychczas, chwała Bogu, w Polsce nie było.

Ponieważ więc wszystkie dotychczasowe rządy nowej Polski składały się z ludzi o mniej lub więcej umiarkowanych poglądach społecznych i w ogólnych swych pociągnięciach miały program społeczny i gospodarczy niezbyt różniący się od umiarkowanego programu Ch. Dem., przeto też ze wszystkich polskich ugrupowań politycznych stronnictwo to uprawiało najmniej opozycji i stosunkowo najwięcej współpracowało z dotychczasowemi rządami polskiemi. Tak było, tak jest, i tak też zapewne pozostanie — chyba, jak to już powyżej się powiedziało, rządy Polski przejść by miały w ręce socjalistyczno-komunistyczne. Natomiast rządy o umiarkowanym programie społecznym z natury rzeczy nie będą natrafiały na większą opozycję w tem stronnictwie.

Z tego też założenia wychodząc, normuje stronnictwo Ch. Dem. swój stosunek i do obecnego rządu Polski. Stosunek ten nazwać możemy rzeczowo-życzliwym. Wszystkie więc zamierzenia rządu, mające na celu dobro Państwa, stronnictwo to popiera. O ile zaś czasem zajmuje odrębne stanowisko co do niektórych projektów rządowych, to jedynie z tego względu, ponieważ uważa, że tak byłoby dla Państwa i społeczeństwa lepiej. Przecież w życiu codziennem bardzo często wobec najlepszego przyjaciela trzeba wystąpić z odmiennem zdaniem, skoro ma się to przekonanie, iż on się myli.

Więc też poza klubem sejmowym B. B. rząd obecny znajduje wśród posłów i senatorów klubu Pol. St. Ch. Dem. aczkolwiek od nikogo niezależnych, lecz zato szczerych i rzeczywiście dobrych współpracowników.

Taka mniej więcej jest polityka tego stronnictwa na terenie naszych ciał ustawodawczych w Warszawie. Oczywista rzecz, iż nie może ona być odmienną w województwie śląskiem.

Śląsk jest województwem kresowem. Element niemiecki w tem województwie jest silniejszy, niż w jakiejkolwiek innej dzielnicy kraju. Jeśli więc gdzie, to tutaj zwartość społeczeństwa polskiego jest jak najbardziej pożądana. Przedewszystkiem koniecznym wprost jest ścisły stosunek społeczeństwa polskiego z naszemi władzami państwowemi. Obowiązkiem każdego wybitniejszego polskiego przywódcy politycznego być powinno, ażeby wychowywać swych zwolenników w duchu przychylnym wobec każdej władzy polskiej. Tembardziej, iż uświadomienie narodowe wielkiej części ludu śląskiego wskutek wielowiekowej niewoli jest bardzo słabe. Polska więc myśl państwowo-narodowa winna być przez wszystkich świetlejszych rodaków pielęgnowana i umacniana. Osobiste animozje poszczególnych przywódców partyjnych w stosunku do polskich władz państwowych na Śląsku winne być mądrze ukrywane.

Jeśli więc kto, to znowu zwolennicy Pol. Stron. Ch. Dem. na Śląsku winni służyć przykładem, możliwie jak najwydajniejszej pracy z władzami naszemi. Oczywiście, że z tego nie wynika, ażeby przywódcy tego stronnictwa na Śląsku mieli wyrzekać się swego zdania. Tam, gdzie należy coś poprawić i komuś dopomóc, tam też z odwagą, lecz nacechowaną życzliwością należy wskazywać na środki zaradcze. Nasze uwagi na temat poprawy subnacji w kraju i warunków bytu ludności nie wypływają z pobudek kładzenia belek pod nogi, lecz jedynie z głębokiej troski i poczucia obowiązku. Dobry przyjaciel musi mieć zawsze odwagę powiedzenia swego zdania.

Z tego założenia wychodząc, zwolennicy Pol. Str. Ch. Dem. na Śląsku ułożyli swój stosunek do władz polskich możliwie jak najżyczliwiej. Z tego jednak nie wynika, ażeby zbyli się zupełnie swego zdania i swego punktu widzenia na poszczególne zagadnienia narodowe, społeczne, kulturalne i państwowe.

St. Janicki.

Kronika Telegraficzna

ZAGINĘŁO

3 członków ekspedycji Byrda, którzy wyruszyli samolotem celem zbadania terenu. Byrd zamierza udać się osobiście na poszukiwanie zaginionych.

ZAROBKI GÓRNIKÓW

zostaną podwyższone o 5 % z dn. 1 marca. Umowa ma trwać do dn. 31 sierpnia b. r.

KSIĄŻĘ MONACO

zniósł konstytucję, odroczył wybory i zarządził zbadanie narodowości swych poddanych. Objawy tej tyranji wzbudziły w społeczeństwie Monaco głębokie wrzenie.

POGŁOSKI O PODNIESIENIU

taryfy osobowej na kolejach nie odpowiadają prawdzie, natomiast min. komunikacji prowadzi prace nad rewizją taryfy towarowej, celem jej podniesienia.

DYREKTOREM OPERY WARSZAWSKIEJ

po ustąpieniu dotychczasowego dyrektora, p. Młynarskiego, został p. Piotr Velerociata, dotychczasowy dyrektor opery poznańskiej.

14 TYS. DEKRETÓW

nominacyjnych o awansach w min. poczt i telegrafów mają być przygotowane na 1 kwietnia.

100 mil. pożyczki na ruch budowlany

Komisja budżetowa Sejmu uchwaliła projekt pożyczki 100 milj. zł. w złocie na pomnożenie domów mieszkalnych w Polsce.

Akcja antykatolicka w Sowietach

przed świętem Wielkiej Nocy

„Trybuna Radziecka", pismo polskiej sekcji centralnej komitetu komunistycznego w Moskwie, ogłosiło „list instrukcyjny" antykatolickiej sekcji sowieckiego związku ateistów. List ten omawia szczegóły akcji przeciw kościelnej, którą sowiety przygotowują w związku ze zbliżającym się świętem Wielkiej Nocy.

„List instrukcyjny" stwierdza na wstępie, iż święta wielkanocne obchodzone będą w roku bieżącym w Rosji w warunkach „zaostrzonej walki klasowej". Zaostrzenie się tej walki, która oczywiście jest nie tyle walką klasową, ile walką całej ludności katolickiej ZSRR przeciwko próbom przymusowego krzewienia ateizmu, dopatruje się „list instrukcyjny" w kontrataku wrogich komunizmowi żywiołów, przejawiającym się we wszystkich „dziedzinach życia społecznego".

List stwierdza, iż „w ciągu ostatniego okresu duchowieństwo katolickie wzmogło swą działalność, mając na celu umocnienie i rozszerzenie wpływów religijnych na masy". Stosunek mas ludowych do święta Wielkiej Nocy będzie, jak w tym wypadku słusznie zaznacza „list instrukcyjny", dowodem stosunku ludności do Kościoła i wierzeń religijnych.

Obawiając się, iż stosunek ten wypadnie niepomyślnie dla akcji ateistycznej komunizmu, „list instrukcyjny" wzywa komunistów polskich, aby dołożyli starań, żeby w roku bieżącym kampanja anty wielkanocna została szczególnie rozwinięta.

„Musimy — wzywa sekcja antykatolicka związku bezożników — najszerszym masom wytłumaczyć klasową treść akcji księżowskiej: kontrrewolucyjnej propagandzie przy mierza klasowego i jedności narodowej należy przeciwstawić hasło wzmożonego proletarjackiego natarcia w mieście i na wsi.

Sekcja nawołuje, aby podczas świąt Wielkiej Nocy komuniści zwrócili szczególną uwagę na propagowanie hasła wzmocnienia armji czerwonej, aby urządzili w klubach i teatrach przedstawienia antyreligijne, referaty i pogadanki ateistyczne itp. Przedewszystkiem zaś powinni komuniści zwrócić uwagę na kampanję antywielkanocną w szkołach, propagując hasła ateistyczne wśród młodzieży i dziatwy szkolnej.

Szkolnictwo zawodowe na Śląsku w latach 1922-28.

Ciąg dalszy

Szkoły te podzielono na 3 zasadnicze grupy, obejmujące 14 szkół różnych typów, a mianowicie:

I. Szkoła mechaniczna i elektrotechniczna, składająca się z 1) 4-letniego wydziału techniczno-mechanicznego, przemysłowego i kolejowego, 2) dwuletniej szkoły mistrzów maszynowych, 3) 4-letniego wydziału elektro-technicznego, 4) dwuletniej szkoły mistrzów elektrotech.

II. Szkoła Budownictwa i Komunikacji obejmująca: 1) 4-letni wydział budownictwa nadziemnego, 2) 4-letni wydział drogowy ogólny i kolejowy, 3) 4-letni wydział eksploatacji kolei, 4) dwuletnią szkołę mistrzów drogowych, 5) sezonową szkołę podmistrzów budowlanych o 3-ch kursach.

III. Szkoła Chemiczna, Ceramiczna i Hutnicza obejmująca: 1) 4-letni wydział chemiczny, 2) dwuletnią szkołę mistrzów koksowniczych i gazowniczych, 3) dwuletnią szkołę laborantów chemicznych, 4) dwuletnią szkołę ceramiczną, 5) 3 letnią szkołę hutniczą z oddziałami: walcowniczym, hutniczym i odlewniczym.

Na podstawie wybranego przez Sąd Konkursowy projektu, przystąpiono do budowy powyższych szkół z końcem sierpnia 1928 r. i z chwilą zakończenia sezonu budowlanego w ubiegłym roku, doprowadzono budowę nowego gmachu, wyłączając warsztatowy, do I. piętra.

Parcela przy ulicy Krasińskiego, na której rozpoczęto budowę, została oddana przez Magistrat m. Katowic.

Parcela obejmuje powierzchnię 20.000 m kw., powierzchnia zabudowana ma obejmować 9.888 m kw., kubatura budynku 134.788 m kub., koszty budowy przewiduje się na 800.000 zł., a wewnętrznego urządzenia na 5 miljonów zł.

Ogólna część budynku ma być gotowa pod koniec sierpnia 1929 r., a warsztaty pod koniec roku 1930.

Równolegle z tą działalnością Władz szkolnych Województwa szła w zakresie szkolnictwa technicznego inicjatywa społeczna, która w okresie od 1926 r. do 1928 może wykazać się bardzo poważnemi wynikami pracy. I tak z ramienia Instytutu rzemieślniczo przemysłowego, powstałego z końcem 1926 roku, czynne były w 1927-1928 Kursy laborantów chemicznych w Królewskiej Hucie, palaczy w Chorzowie i Katowicach, dozorców elektrycznych urządzeń kopalnianych w Katowicach, kalkulacyjno-buchalteryjne w Katowicach, dla krawców i szewców w Katowicach i Królewskiej Hucie.

Towarzystwo nauczycieli szkół średnich i wyższych urządziło również kursy handlowe w Wełnowcu.

Dla dokształcania górników powstało w roku 1928 przy Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników—Towarzystwo dokształcania technicznego, które w roku 1928 ograniczyło swą działalność do wydawania czasopisma „Technik", a które w roku 1929 przystąpiło już do organizowania skróconych kursów dla przodowników górniczych.

Na polu dokształcania kobiet czynne były kursy kroju i szycia N. O. K. w Królewskiej Hucie. Klubu Kobiet Pracujących w Mysłowicach, Chropaczowie, Siemianowicach i Świętochłowicach. Towarzystwo Polek w Radzionkowie i Hucie Zgody; Związek Polek w Cieszynie urządził kurs modniarstwa.

Celem badania zdolności potrzebnych do wykonywania poszczególnych zawodów, uruchomiony został w r. 1928 przy Śląskiej Izbie Handlowej Instytut porady zawodowej.

Finansową podstawę działalności powyższych instytucyj stanowią obok wkładek członków, opłat uczestników kursów i subwencyj ze strony czynników gospodarczych, również wydatne subwencje zarówno Ministerstwa W. R. i O. P. (art. 120 ustawy o państwowym podatku przemysłowym) jakoteż i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W ten sposób zostały rozwiązane zasadniczo sprawa szkolnictwa technicznego na obszarze Województwa.

Sprawa wyborów do Sejmu Śląskiego.

Zgłoszony przez klub P. P. S. wniosek domagający się zmiany niektórych postanowień ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego oraz rozpisania wyborów do tego Sejmu w jaknajszybszym terminie, był przez komisję konstytucyjną Sejmu kilkakrotnie odracza ny, a to z tego względu, iż zachodziła wątpliwość, czy sprawę tę załatwić ma Rada Ministrów, czy też ma być ona załatwiona normalnym trybym ustawodawczym.

Dopiero wczoraj na komisji konstytucyjnej przedstawiciel Rządu dyr. Paciorkowski złożył oświadczenie, iż uważa za wskazane, aby ustawę tę uchwalił Sejm i Senat. Wobec tego komisja konstytucyjna w drugiem i trzeciem czytaniu przyjęła tę część wniosku, która domaga się jaknajrychlejszego rozpisania wyborów do Sejmu Śląskiego, a następnie w drugiem i trzeciem czytaniu przyjęła zmianę postanowień ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego. Wszystkie te postanowienia komisja uchwaliła zgodnie z Rządem.

Wedle projektu ustawy, przyjętej wczoraj przez komisję, każdy obywatel Rzeczypospolitej, bez względu na płeć, który w dniu zawiadomienie o wyborach do Sejmu Śląskiego ma 21 lat życia ukończone i mieszka od tego dnia na obszarze Górnego Śląska, a nie jest pozbawiony praw — otrzymuje czynne prawo wyborcze.

Art. 9 do 11 uwzględnia zmianę, jaką wytworzył nowy podział powiatów w Rudzie. Tak więc Województwo Śląskie dzielić się będzie na trzy okręgi wyborcze. Pierwszy obejmuje m. Bielsko, pow. Bielsko, pow. Cieszyn, powiat Pszczyna z wyjątkiem gmin Paniowy, Chudów, Gierałtowice, Paniówki i Przyszowice. Ten okręg wybiera 18 posłów. Siedzibą Głównej Komisji Wyborczej jest Cieszyn.

Okręg drugi obejmuje miasto Katowice, powiat Katowice oraz gminy: Ruda, Bujaków, Gierałtowice, Chudów, Paniowy, Paniówki, Przyszowice. Ten okręg wybiera 15 posłow. Siedzibą Komisji są Katowice,

Okręg trzeci obejmuje Królewską Hutę, powiat Świętochłowice, z wyjątkiem Rudy, powiat Tarnowskie Góry i powiat Lubliniec. Trzeci okręg wybiera 15 posłów, a siedzibą Głównej Komisji wyborczej jest Królewska Huta.

Prócz tego wszędzie tam, gdzie ustawa o ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego mówi o tymczasowej Radzie Wojewódzkiej wstawiono nazwę istniejącej obecnie ustawowo Rady Śląskiej Wojewódzkiej. Ustawa uchwalona wczoraj na komisji konstytucyjnej wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, a traci moc obowiązującą dopiero w dniu ogłoszenia ordynacji wyborczej uchwalonej autonomicznie przez Sejm Śląski.

Odnalezione zwłoki zaginionego robotnika.

Swego czasu w prasie poruszana była sprawa zaginięcia robotnika kopalni Bielszowice Kosmana, co wyjaśniło się obecnie po stopnieniu się powłoki śniegu. Otóż policja miejscowa znalazła trupa w dolinie zwanej „korytem". Po bliższem zbadaniu okazało się, że były to zwłoki śp. Kosmana. Trupa znaleziono bez ubrania i w trzewikach. Ubranie leżało obok. Wynikało z tego, że stan umysłowy śp. Kosmana musiał być anormalny. Trupa zabrała policja i odtransportowała do kostnicy.

Kronika Śląska

„Noc w Wenecji".

W sobotę, dnia 23. bm o godz. 7.30 wieczór odgraną będzie arcymelodyjna operetka „Noc w Wencji".

Niedzielne popołudniowe przedstawienie.

W niedzielę, dnia 24 bm, o godz. 3, 30 pop. odegraną będzie pełna humoru i dowcipu komedja M. Bałuckiego „Piękna żonka". Ceny miejsc zniżone.

„Tannhäuser".

W niedzielę, dnia 24. bm. o godz. 7. 30 wieczór odegraną będzie opera romantyczna R. Wagnera „Tannhäuser". W partjach głównych wystąpią pp. Misky, Walewska, Zunowa, Kowalski, Stępniowski, Mazanek, Martini, Znicz. Dyryguje dyr. art opery Milan Zuna.

Teatr Polski w Nowym Bytomiu.

W czwartek, dnia 21. bm. zamiast zapowiedzianego w Nowym Bytomiu przedstawienia „Pomsty Jontkowej" z powodu od Dyrekcji niezależnych odegraną będzie opera St. Moniuszki „Halka". Bilety do nabycia u WP. Szczyrby w Urzędzie Gminnym.

Teatr Polski w Rybniku.

W sobotę, dnia 23. bm. Teatr Polski z Katowic odegra w Rybniku w sali Hotelu Swierklaniec sensacyjną sztukę angielsko- chińską „Mandaryn Wu". Bilety do nabycia w firmie Malik, ul. Piłsudskiego.

Repertuar Teatru Polskiego

Piątek, dnia 22. bm. Obrona Częstochowy o godz 7.30 — premiera.

Sobota, dnia 23. bm. „Tannhäuser" pop. o godzinie 3.30 dla szkół.

Sobota, dnia 23. bm: Noc w Wenecji" — godz. 7.30.

Niedziela, 24. bm. Piękna żonka pop. o godz. 3.30.

Niedziela, dnia 24 bm: „Tannhäuser" o godzinie 7,30.

Repertuar Teatrów Świetlnych:

Katowice

Kino Apollo: „P[illegible] namiętności", czyli: „Ku[illegible] Ojczyzny".
Kino Capit[illegible]: „[illegible] wiośnie".
Kino Rialto: „Ostatni Monarcha".
Kino Colosseum: „Sfałszowane miljardy".

Król.-Huta.

Kino Apollo: „Trujące usta" czyli: „Trucizna w kobiecie"
Kino Coloseum: „Przeznaczenie".

Mysłowice.

Kino Union: „Dzikuska".
Kino Helios: „Tragedja w Singapore"

Konferencja presynodalna i walne zebranie Diecezjalnego Koła XX. prefektów.

odbyło się w tych dniach w Katowicach w Domu Związkowym przy kościele N. M. P. w obecności wszystkich nieomal XX. prefektów diecezji śląskiej. Wikarjusz generalny ks. prałat Kasperlik wita zjazd w imieniu nieobecnego ks. Biskupa i wskazuje na trudne zadanie ks. prefekta wychowania dobrej i katolickiej inteligencji i budzenia powołań kapłańskich. Ks. wizytator generalny Milik zaznacza w swem przemówieniu, że mający się odbyć synod diecezjalny ma 2 zadania: 1) budowę katedry, 2) stworzenie nowego prawa diecezjalnego. Następnie odczytano i przedyskutowano rezolucje XX. prefektów na synod, dotyczące całokształtu nowoczesnego wychowania dzisiejszej młodzieży szkolnej. Popołudniu odbyło się walne zebranie Koła Diecezjalnego. Z sprawozdania Zarządu wynika, że Koło liczy około 60 członków i że zarząd odbył 4 posiedzenia, na których omawiano przeważnie sprawy przyszłego synodu i kursu katechetycznego. Pozatem odbyła się w roku ubiegłym konferencja wszystkich XX. prefektów, na której naczelny wizytator ks. prałat Ciepliński z Warszawy wygłosił referat: „O uzgodnienie nauki religji w pierwszych 3 klasach gimnazjalnych z ostatniemi rocznikami szkoły powszechnej". Z wyborów wyszedł jako prezos ks. prof. Josiński z Katowic, który w gorących słowach podziękował staremu zarządowi, a przedewszystkiem ks. wizytatorowi Milikowi i ks. prof. dr. Siarze za owocną pracę, ks. prof. Skudrzyk z Bielska jako wiceprezes, ks. prof. Tomala z Mikołowa jako sekretarz., ks. prof. Gnilka z Król. Huty jako skarbnik, pozatem ks. Osiewacz, ks. Proksz, Jochemczyk, ks. Kojzar, ks. Krawczyk. Po wyborze komisji rewizyjnej wyznaczono na delegata na walne zebranie Związku Kół Diecezjalnych w Warszawie prezesa wzgl. wiceprezesa. Na tem zamknięto zebranie XX. prefektów, świadczące o wielkiej trosce naszych pedagogów duchownych o zdrowe wychowanie młodzieży szkolnej.

Z Instytutu Pedagogicznego w Katowicach

Z działu wykładów regjonalnych wygłosi dziekan Wydziału Filoz. Uniw. Jag. prof. dr. Wład. Semkowicz w Instytucie Pedag. (Gimnazjum Klas., ul. Mickiew. 13) w najbliższy piątek, dnia 22. bm. o godz. 16. 15 nadzwyczaj interesujący odczyt p. t. „Góra Sobótka na Śląsku i jej zabytki historyczne", w sobotę zaś o godz. 16. 30 „Z geografji historycznej Śląska". Odczyty te dostępne sa także dla osób z poza Instytutu Pedag. oraz młodzieży szkolnej. Bilety wstępu w sekretarjacie Instytutu Pedag. w dzień odczytu (pokój nr. 19) w cenie 50 gr. dla młodzieży zaś 25 gr.

Szkoła Pielęgniarstwa i Opieki Społecznej przy Polskim Czerwonym Krzyżu

przyjmuje kandydatki na nowy kurs. Informacji co do warunków przyjęcia udziela kancelarja szkoły w Katowicach, ul. Andrzeja 9, 4-te piętro, każdego dnia(z wyjątkiem soboty i niedzieli) od godz. 11 —12 i od 3 —4 po południu. Na żądanie przesyła się prospekt szkoły.

Ze Związku Samodzielnych Polskich Budowniczych.

W dnia 18 bm. odbyło się w Katowicach zebranie Związku Samodzielnych Polskich Budowniczych, na które przybyli z Warszawy prezes Stowarzyszenia Zrzeszeń Budowniczych p. mec. Chabielski i sekretarz gen. inż. Pronaszko, oraz sekretarz de Bondy. Na zebraniu wygłoszono referat aktualny dla budownictwa, oraz postanowiono wziąć udział w Powsz. Wystawie Krajowej w Poznaniu.

Wycieczka polskiego kupiectwa z Ameryki na Górnym Śląsku.

W okresie trwania Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu przybędzie na Górny Śląsk wycieczka polskich kupców i przemysłowców z Chicago i zabawi 2 dni. Wycieczka powyższa przybędzie do Katowic w dniu 13 lipca rb. Celem przyjęcia rodaków zawiązał się osobny komitet z Prezydjum Polsk. Związku Tow. Kupieckich Woj. Śl. i Tow. Kupców w Katowicach na czele który już wszedł w kontakt z Komitetem wycieczki celem ustalenia programu pobytu na Górnym Śląsku.

Wystawa Wojewódzka Pracy Kobiet

W sobotę, dnia 23. bm. o godz. 4 tej pop. w sali Starostwa w Katowicach, ul. Marsz. Piłsudskiego, odbędzie sie **otwarcie wystawy**, urządzonej staraniem **Śląskiego Komitetu Wojewódzkiego, Wystawy Pracy Kobiet na P. W. K. w Poznaniu.** Wystawa zgromadzi szereg cennych eksponatów z zakresu zdobnictwa artystycznego i przemysłu kobiecego ze wszystkich powiatów Śląska.

Otwarcie nastąpi w obecności przedstawicieli władz delegatek Komitetu Głównego z Warszawy, przedstawicieli instytucyj społeczno-kulturalnych, oraz grona zaproszonych gości.

Wystawa otwarta będzie codziennie do 23. b. m. włącznie od godz. 10 tej rano do 7 mej wieczorem. Wstęp 50 gr.

„Miłość w Indjach",

odczyt nadzwyczaj interesujący wygłosi łaskawie znany ogólnie i ceniony prelegent, **p. inż. Stanisław Nitsch.** Odczyt odbędzie się w piątek, dnia 22. b. m. punktualnie o godz. 20-tej w sali Klubu Towarzyskiego w Katow. ul. 3. Maja L. 11. **Wstęp tylko dla dorosłych.** Bilety w cenie 5 zł. 3 zł. i 1 zł. do nabycia w Księgarni Fiszera w Katowicach, ul. Poprzeczna. **Czysty dochód przeznaczony na cele „Komitetu Wystawy Pracy Kobiet".**

Główny inspektor pracy inż. Marjan Klott wyjechał do Warszawy.

Dowiadujemy się, że główny inspektor pracy inż. Marjan Klott wyjechał onegdaj wieczorem do Warszawy, celem załatwienia pilnych spraw na miejscu. Przyjazd p. inspektora Klota na Śląsk, w celu przeprowadzenia dalszych lustracyj tut. zakładów przemysłowych, spodziewany jest po świętach Wielkanocnych.

Przywrócenie pociągów na linji Katowice - Ząbkowice.

Od środy, 20 marca rb. począwszy uruchamia się resztę wstrzymanych pociągów osób, mianowicie proc. Nr. 221-2222 Częstochowa- Katowice. Częstochowa odj. 15.05 Katowice przyj. 18.04 Na szlaku Katowice- Ząbkowice: Poc. Nr. 2237-230 Katowice K 8,33 Ząbkowice przyj. 9, 45. Poc. Nr. 233-2262 Ząbkowice odj 10,35 Katowice przyj. 11. 42. Poc. Nr. 231-2232 Ząbkowice odj. 7,45 Katowice przyj. 11,47 Poc. Nr. 2235-238 Katowice odj. 18,20 Ząbkowice przyj. 19,25. Poc. Nr. 2241-240 Katowice odj. 22,15 Ząbkowice przyj. 23,30. Poc. Nr. 241-2236 Ząbkowice odj. [illegible], 43 Katowice przyj. 21. Na szlaku Katowice — Maczki; Poc. Nr. 4215 Katowice odj. 10, 50 Maczki przyj. 12.49. Poc. Nr. 4218 Maczki odj. 14,02 Katowice przyj. 15,43. Na szlaku Katowice — Sosnowiec—Szczakowa. Poc. Nr. 4219 Katowice odj 17,45 Szczakowa przyj. 19.52. Poc. Nr. 4222 Szczakowa odj. 22,28 Kaotwice przyj. 0,34.

Zakończenie kursu ogrodniczego w Katowicach.

W tych dniach nastąpiło zakończenie 3- miesięcznego zimowego kursu dla młodych ogrodników, zorganizowanego w Katowicach przez Śl. Izbę Rolniczą. Uroczystość połączona była z wyświetlaniem przeźroczy z dziedziny ogrodnictwa. Kurs ukończyło około 70 uczni, wzgl. praktykantów rolniczych z całego Wojew. Śląskiego.

Egzaminy elektrycznych instalatorów.

W dniu 18. 3. br. odbyły się egzaminy elektr. instal. w Katowicach, w izbie rękodzielniczej. Egzamin zdali: Przybylok Wilhelm, Orzegowski Dagobert, Kosera Jan, Mandecki Oswald z Katowic, Słaby Ernest z Król. Huty, Probst Karol z Świętochłowic, Barecha Karol z St. Bierunia, Jura Reinchold z Janowa, Polak Eryk z Lipin, Kott Wilhelm z Radzionkowa, Olej Teodor z Mikołowa, Mokros Franc, z Tarn. Gór, Galwas Robert z Nowej Wsi, Balusek Edmund z Knurowa, Postaw Maks z Rybnika i Kulisz Jakób z Szopienic.

Walne zebranie Pol. Zw. Zrzesz. Gospodarczych w Katowicach.

które miało się odbyć w dniu wczorajszym, zostało odroczone do 26. bm.

O polskie kolonje zamorskie.

W dniu 24 marca o godz. 10-ej wieczorem w Kole Towarzyskiem, ul 3-go Maja, wygłosi dla członków Ligi Morskiej i Rzecznej i Koła Towarzyskiego, Z. Tyszel sekretarz Ligi Morsk. i Rzecznej odczyt p. t. „O polskie kolonje zamorskie". Odczyt ten ma na celu zapoznanie społeczeństwa z polskim problemem kolonjalnym. Spodziewać się należy, że problem zainteresuje wszystkich, którzy stoją na gruncie mocarstwowego rozwoju Polski. Wstęp bezpłatny tylko dla członków Koła Towarzyskiego i Ligi Morskiej i Rzecznej.

Z Ruchu Ch. Dem.

Walne zebranie członków koła Ch. Dem. w Król Hucie odbędzie się w dniu 24 marca o godz. 2 po poł. na sali p. Toszka, ul. gimnazjalna, 35 (Kasyno). Uprasza się o punktualne i liczne przybycie.

Klęska powodzi w St. Zjednoczonych

Rozszalałe żywioły

sieją śmierć i zniszczenie

Tysiące ludzi bez dachu nad głową — Liczne ofiary.— Utrudniana akcja ratownicza

Ostatnie wiadomości ze St. Zjednoczonych, podające stan powodzi w dolinie Misisipi pod koniec tygodnia ubiegłego, brzmią zastraszająco.

Wezbrane wody dopływów Misissipi wdzierają się z wielką siłą w jej koryto, a że na takie masy loodw koryto to nie jest przygotowane, więc cały stan Alabama znalazł się wskutek tego wobec groźby olbrzymiej powodzi. Wciąż wzbierający poziom wód grozi dziesiątkom tysięcy ludności i z innych także stanów.

Mnóstwo drobnych osad, położonych bliżej rzeki, o łącznej ludności 14 tysięcy już w sobotę było pod wodą. Osada Elba z 4 tysiącami ludności została zupełnie odcięta od świata; położenie jej jest tak groźne, że w ciągu 25 godzin usilnej akcji ratowniczej zaledwie trzydzieści osób zdołano wyrwać z objęć grożącej tam wszystkim śmierci.

Na skutek radjotelegraficznego wezwania gubernatora stanu Alabama motorówki i łodzie znajdują się w drodze do zalanych obszarów. W Elba np. dzieci, znajdujące się w chwili wylewu w szkole, nie mogły już dotrzeć do domu ,wszystkie więc ulokowały się na dachu dwupiętrowego budynku szkolnego; usiłowania wyratowania ich z tego fatalnego położenia są dotąd bezskuteczne. Setki mężczyzn i kobiet, znajdujących się również na dachach, jest w ciągłem niebezpieczeństwie życia.

Drobniejsze domy woda już zdołała zmyć z powierzchni. Nad osadami Brewton i Flomaton w piątek krążyć zaczęły samoloty i hydroplany, które zrzucały chleb pozbawionej wszystkiego ludności. Osady, położone bardziej na południe, są już o tyle zagrożone, że trzeba było pospiesznie przystąpić do ich ewakuacji; niejedna z nich już jest zresztą pod wodą.

Jednym z dalszych zarządzeń ratowniczych w stanie Alabama było wysłanie na ratunek miasteczka Elba, wojska, którego dwie kompanje są już w drodze. Ten oddział podczas przemarszu do Elby zdołał uratować 37 osób, przeważnie kobiet i dzieci, które ratowały się przed zalaniem, uciekając na dachy czy też szczyty drzew. Woda w Elbie sięga dachów domów wyższych, a wszystkie mniejsze są całkowicie pod wodą. W okolicach Castlerry fale sięgają nawet stromów dachów.

Bilans końca tygodnia ubiegłego był straszny. Tysiące kilometrów kwadratowych znalazło się pod wodą, przeszło 20 tysiącom ludzi grozi ciągłe niebezpieczeństwo zatonięcia w rozhukanych falach. W jednej tylko Elbie utonęło do soboty 150 osób. Akcja ratunkowa w wielu miejscowościach odbywać się może jedynie przy pomocy większych łodzi. Lecz nawet podczas samej akcji ratunkowej zdarzają się tragiczne wypadki, parokrotnie już bowiem zbytnio obciążone łodzie poszły na dno wraz z wszystkimi jadącymi. Grozę uzupełniają jeszcze wykolejenia pociągów na podmytych przez powódź torach.

Niema nadziei na szybkie opadanie wody zwłaszcza po ostatnich oberwaniach się chmur, owszem, obawiać się należy dalszego znacznego nawet przyboru.

Można przepowiadać zimę na
Sześć miesięcy z góry
Rewelacyjne badania szwedzkiego uczonego

Przyczyną wyjątkowych tegorocznych mrozów, jakie objęły całą Europę, był niezwykle ciepły w jesieni Golfstrom. Tak twierdzi znany uczony szwedzki dr. J. W. Sandstroem, który w roku bieżącym organizuje wyprawę naukową na morze Barents'a, do Szpitzbergu i do arktycznych ośrodków Prądu Golfowego.

Prof. Sandstroem stwierdził ciekawy fakt, mianowicie, ile razy panują w Europie mrozy, zawsze ta sama temperatura panuje w Grenlandji zachodniej, podczas gdy w Thorshavn panuje ciepła pogoda. Jeżeli zaś w Thorshavn jest zimno, Grenlandja Zachodnia i Europa są objęte falą ciepła.

Porównując temperaturę w Upernivik w Grenlandji i w Permie w Rosji w ciągu lat 1900 — 1910 — uczony szwedzki stwierdził zdumiewającą identyczność stopnia ciepłoty w tych miejscowościach. Odwrotność krzywej tej temperatury daje dokładnie temperaturę w Thorshavn w tym samym czasie.

Te i inne badania pozwoliły stwierdzić, że działanie prądu Golfowego rozciąga się od Grenlandji Zachodniej do Rosji.

Tę identyczność temperatury można wyjaśnić na przykładzie, porównując Golfstrom do kubka, w którego centrum znajdują się wyspy Faroer, a brzegi stanowią Rosja i Grenlandja Zachodnia. Jeżeli Golfstrom jest intensywny, dno kubka obniża się, a brzegi podnoszą vice versa, temperatura zaś krawędzi jest zawsze odwrotna w stosunku do stopnia ciepłoty dna.

Kiedy powietrze nad dnem kubka rozgrzewa się, podnosi się ono jak dym z komina, poczem rozchodzi i opada ponad Europę i Grenlandję Zachodnią. Ponieważ jednak opadające powietrze jest bezchmurne i dozwala na stałe promienie ciepła z ziemi, przeto najniższy pas atmosfery ponad ziemią staje się coraz zimniejszy, gdyż chłodne słońce zimowe nie jest zdolne ogrzać go dostatecznie.

W razie gdy Prąd Golfowy jest chłodniejszy, klimat Europy i Grenlandji Zachodniej będzie wówczas względnie ciepły.

„Gdybyśmy byli wiedzieli", kończy uczony szwedzki swe wywody, „że podczas jesieni Golfstrom był wyjątkowo ciepły, można było przepowiedzieć z całą dokładnością, jaka będzie zima w Europie; ta możność przepowiadania pogody na pół roku naprzód posiada niewątpliwie doniosłe znacznie dla przemysłu i rolnictwa".

Wydawca: Katowickie Zakłady Drukarskie.
Redaktor i za redakcję odpowiada Z. Skrodzki.

Karta zamówienia.

Do
Urzędu Pocztowego
w

Niniejszem zamawiam „Gazetę Śląską"

1. do odebrania przy okienku
2. z doręczeniem do domu przez listonosza
3. na miesiąc kwiecień po cenie 1.60.

(Niepotrzebne skreślić)

Nazwisko i zawód
Miejsce zamieszkania, ulica